

hitro jo dobijo na hrbet, če bodo v okrajnem zastopu premalo svojih mož imeli, kajti marioski Nemci in sv. Lovrenski nemškutarji so „gliha, ki rada vkup štriha.“

Iz Mahrenberga. (G. dekanovo umeščanje.) Prosim, prinesiti prihodnjič v „Slov. Gospodarju“, oziroma na § 19 tiskovno postavite le popravek: „V cerkveni prilogi štev. 52 „Slovenskega Gospodarja“ sem čital dopis „Iz Mahrenberške okolice“, kateri je, kar tiče mene, popolnoma neresničen, kajti bil sem dan prihoda č. g. dekana Jazbec-a pri seji okrajnega šolskega sveta v Šostanji; tudi upliva o zadržanju g. učiteljev nisem imel, ker mi o slovenskem sprejemu imenovanega gospoda ni bilo kaj znano.“

V. Baumgartner,

ces. kr. okr. šolski nadzornik.

Dostavek uredništva. S temi besedami se nam ne zdi popravičeno čisto nič, ampak še le potrjeno, kar je dopisatelj „iz Mahrenberške okolice“ poročal; kajti vsak si lahko domisli, kako jalov je izgovor, da bi gospod Baumgartner ne bil izvedel o pravem času, kedaj bodo novi dekan in župnik prišli, saj ima farovž celó pred nosom. Odhod v Šostanj se prav dobro strinja s poročilom našega dopisnika in ga izvrstno razjasnuje. Nikakor ni lepo in dostojno tako obnašanje. Če je gospoda B. sedaj morebiti malo sram, si je sam kriv. Naposled mu pa še svetujemo, naj vzame g. Šumanovo slovensko slovnico v roke, da bode méstnik znal ločevati od dajavnika.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naš poslanik v Parizu, grof Wimpfen, se je z revolverjem ustrelil. Pravi, da je to storil, ker se je bal, da ga nebi odstavili. Plače je dobival na leto 60.000 fl. Bil je vesten uradnik, čeravno ne zelo prebrisan glava. Govorica je, da postane grof Andrassy zopet minister vnanjih zadev, to bi ne bilo dobro znamenje. — Pri vojaštvu je treba več kanonirjev, bržčas osnujejo nov artilerijski regiment, za 15 vojnih oddelkov je 1715 kanonov premalo. — Državni zbor snide se dne 15. januarja; državni proračun in poboljšanje duhovenske plače pride precej na dnevni red. V Gradci so veliki posestniki namesto umrlega Lohningerja v državni zbor izvolili grofa Franca Attensa, mladega človeka, ki se drži, kakor bi vse Slovane kar v žlici vode hotel potopiti, ob enem kaže zobe vsem konservativcem ter gori za nemški liberalizem. — Ker ravno uradniki najhuje tudi Slovanom pravičnej vladí grof Taaffejevej nasprotujejo, postalo je to naposled njej prerobato. Zato je bil nek okrajni glavar in trmast nemški liberallec na Moravskem, po imenu Japp, za kazen prestavljen in računski

er na Dunaji penzioniran. je to močno osupnilo. — Ti- var dr. Rapp in deželni odbornik Graf, obadva vrla konservativca, odlikovana sta, prvi z redom železne krone I. vrste, drugi z istim redom II. vrste. — V Gorici lahonstvo precej napreduje in deco slovensko politijančuje. Tamošnji Slovenci so sklenoli politično društvo „Sloga“ zopet oživiti, otročje vrte v mestu osnovati in slovenske posojilnice po deželi ustanoviti. To je hvale vredno! Magjarski minister Kallay odpotuje kmalu zopet v Bosno. Ogerski državni zbor bode skušal postaviti zoper ponarejanje vina. Ta postava je res uže močno potrebna. — Svitli cesar so volilno postavili za graničarje potrdili, graničarji bodo torej volili poslance v hrvatski sabor v Zagrebu.

Vnanje države. Francoski republikanec, naglo zaumrlí Gambetta, bode 10. jan. na državne stroške slovesno pokopan v Parizu. — Sedaj se je uže za gotovo zvedelo, da so papež vendar srečno porazumeli se z ruskim carjem. Hvala Bogu! Italijanski liberalci grdo psujejo na Avstrijo, ker je zločinec Oberdank bil obešen, nek profesor Karducci kar rohni in pravi, da morajo se tirolske, koroške in kranjske planine v 10 letih Italiji priboriti. V Milanu so avstrijskemu konzulu cesarski grb s stene strgali. — Črnogorci in Turki še niso se nič prav pogodili zavoljo nove meje; pravijo, da bode Turk sedaj vendar nekaj pokrajini ob Lim vodi spustil. — Grki močno in javno žalujejo zavoljo smrti Gambettove, znamenje, da jih je krepko podpiral zoper Turke. — Srbska skupščina je novo šolsko postavo sprejela, vsak srbski otrok mora 6 let v šolo zahajati. — V Armeniji je turška vlada zaprla 300 ljudi, češ, da so punt snovali zoper Turčijo. — Ruski general Krüdener je baje prišel v Varšavo priprav delat za vojni tabor ali ostrog v okolici Radomskej za 100.000 mož.

Za poduk in kratek čas.

Reka.

II. Reka s 15.000 prebivalci ima prav čedne, visoke hiše, čiste in prostorne ulice. Napisi so po večem italijanski; magjarskih ni po drugod kakor na vladinih poslopih. Morebiti še ne ve vsak čitatelj, da je Reka (ital. Fiume) ogersko mesto, dasiravno je narod hrvatski. Ogrí so hoteli imeti lastno pomorsko pristanišče, ker je Ludovik Kossuth vedno upil: Tengerre a magyar — na morje magyari! In Reka je postala z okolico vred ogerski litorale. Ogrí želé, da postane Reka drugi Trst, ali pa da prekosi to eminentno tržno mesto. Vendar je Reško tržno življenje precej zaspano. Za že-

leznico iz Budimpešte do se milijoni mečejo zastoj se zida nov kamnat nasip — molo, kakoršnega najdeš v Trstu. Ogrji res mnogo potrosijo za Reko, da jo povzdignejo do znamenitega trgovišča; da bi se jim le trošek poplačal!

Cerkve so mi skoro vse prav dopadale. Cerkvo sv. Vida, nekdanja lastnina oo. jezuitov, ukazala sta cesarja Ferdinand II. (1619—1637) in Ferdinand III. (1637—1657) pozidati. Cerkva sv. Roka pripada nunam Benediktincem in cerkva Marije Device oo. kapucinom. Dobre pol ure od mesta na veselem hribu Tersatu stoji daleč na okrog sloveča romarska cerkva Matere Božje. Semkaj je bila prinesena iz Palestine Marijina hišica in še le od tod v italijansko Loreto. Vsacega leta prihaja obilo romarjev k Tersatski Materi Božji. Cerkva ni posebno prostorna, ali je bogato ozaljšana. Po stenah visé razne podobe, katere pričajo o mnogih čudežih, ki so se prigodili na priprošnjo Marije Tersatske. Dobrih 30 korakov od cerkve in samostana frančiškanskega stoji dedinski grad po raznih zarotah slavni Frangipanov, sedaj je last grofa Nugenta. Po sobah shranjeno je mnogo starin iz raznih časov in raznih krajev.

Gredeč še naj omenim, da je v Reki od l. 1820—22 kot gimnazijalni učitelj služboval slovenski Mezzofanti — Matija Čop (roj. dne 26. januarja 1797; umrl 6. julija 1835). Učeni mož je neki govoril 18 jezikov. A mnogo več jih je razumel kardinal Mezzofanti (rojen 19. sept. 1774 v Bologni; umrl 15. marca 1849 v Rimu), ravnatelj slavnega rimskega zavoda za razširjanje sv. vere. Dr. Alfons Bellesheim dokazuje v posebnem životopisu (Würzburg, L. Wörl. 1879), da je ta živi polyglot, ki bi bil zamogel za časa zidanja babilonskega stolpa služiti za občega tolmača, gladko govoril 39 jezikov; nepopolno 17. Slovniski jih je razumel 12, a ne govoril; 36 narečij je ali govoril ali le poznal po njihovih posebnostih. V tej stroki je ta mož najčudnejša prikazen vseh časov. Prekosil je daleko vse može, ki slovè po znanji mnogih jezikov p. Mithridates-a, Pico della Mirandola, Jonadab Alhanar-a in Sira William Jones-a, ki so le po 20 jezikov umeli.

Smešnica 1. Celjski lisjak je uže tako prismuknjen, da ne poje slovenski, ampak „jodla“ nemški: „Ein Gamsbart auf dem Hut — Im Herzen frischen Muth — Ein Stutzerl in der Hand“ itd. V novem leti utegne pa zakroliti: „Hosenknopf, Leibelnopf — Hab' i an schön Steirerkropf“ itd.

Razne stvari.

(Iz Stavenšinjec) nam piše domoljub, da je celjski lisjak v Lisičnjak prišel v snoboke, da bi drobno lisičko dobil. Starašina pa mu je

da Ivan Duh, toda opravila nista nič, celjskega lisjaka nečejo tam nikder v „žlahto“ pustiti. Moral je nazaj v Celje!

(Slabi glasovi) nam dohajajo o volitvah novih županov, ker se narodnjaki premalo brigajo, doma ostajajo in pozneje ne bode toževanju ne konca ne kraja. Možje, potrudite se za izvolitev dobrih, poštenih, krščanskih in narodnih županov in odbornikov.

(Naš domači regiment) štev. 47. dobil je novega lastnika, fml. barona plem. Beek.

(Silno povodenj) imajo na Nemškem in Českem, ker so reke Rhein, Donav, Veltava itd. obrežje poplavile.

(V Oseku) postavili so čez Dravo železen most.

(Pošto izropali) so tolovaji pri Vukovaru v Slavoniji, vozača so ubili in 10722 fl. vzeli.

(Novi župani) izvoljeni so: Rudl v Mahrenbergu, dr. Duhač v Mariboru in Rodošek v Ptujih.

(Konjiški g. Sutter) je v seji kmetijske podružnice nasvetoval, naj bi kmetijska družba viničarju njegovega očeta nekaj penez darovala. Navzoči so se mu kar smejali.

(„Cillier Zeitung“) je grdobno napadala pridne učitelje konjiške in jim na cente grehov očitala. Toda vse je bilo več menje in prav nesramno in hudobno zlegano, kar je iz popravka razvidno, katerega je ta Slovincem toliko sovražni list moral objaviti.

(Pekerčanskim otrokom) so 23. pr. meseca nemškutarji delili klobuke, suknje, robce, piti in jesti, da jih dalje v nemškejši šoli pridržijo. Reveži so morali precej napinjati se in nemški peti, da bi lahko „krofe“ dobili. Tako si novošegni Turki z denarjem večjidel pri nas nabranim vzrejajo — janičarjev. Učitelj Bezjak pa streže kot — boter!

(K smrti na vislicah) obsedili so v Ljubljani dva fanta, ki sta v Zalogu zaklala nekega žandarja.

(Železnico) iz Ljubljane v Kamnik so zmerili in jo bodo spomladi stavili.

(Pri okrožnej sodnji celjske) bil je zaradi krive prisege tožen Jožef Klobasa iz Biserjana pa nekriv spoznan. Zagovarjal ga je prav izvrstno gospod dr. Gorički v Gornji Radgoni.

(Nemški profesorji) so pri nas najhujši rogovileži in ščuvajo Nemce na Slovence. Za njimi prvi so pa nekateri iz „Reicha“ in sploh od inod privandrani Nemei, ki so pri nas kruha našli pa sedaj povsod komandirati hočejo.

(Savinjski sokol) šteje nad 200 udov in je v občnem zboru 26. p. m. za častne ude proglasil škofa Strosmajerja in dr. Fona v Zagrebu, starosta hrvatskemu sokolu.